

MRF 2025.44

Retten i Roskildes dom af 1. april 2025, sag BS-25588/2024-ROS

Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug som mandatar for A og B (adv. Gert Møller Lund) mod Miljø- og Fødevareklagenævnet (adv. Kim Christian Højmark)

Lodsejere havde ikke retlig interesse i sag mod Miljø- og Fødevareklagenævnet om nævnets afgørelse om manglende vandløbsvedligeholdelse af Ringsted Å i MRF 2024.27 Mfk, da lodsejerne havde fået medhold i ophævelse af kommunens afslag på at meddele påbud efter vandløbslovens § 54, og klagenævnet ikke har kompetence til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for åen, når der ikke er et gyldigt vandløbsregulativ. Denne kompetence henhører under kommunaltilsynet, hvorfor klagenævnet var ikke rette sagsøgte for en anerkendelsespåstand om vandløbsvedligeholdelse.

Baggrunden for sagen var, at Ringsted Kommune i juni 2023 traf afgørelse om ikke at meddele påbud efter vandløbslovens § 54, om gennemførelse af manglende vandløbsvedligeholdelse af det offentlige vandløb Ringsted Å, idet kommunen vurderede, at den hidtidige vedligeholdelse ikke var mangelfuld. Ringsted Å er omfattet af et regulativ fra 1993, og af kommunens afgørelse fremgik, at kommunen var opmærksom på, at regulativet ikke opfyldte lovens krav, hvorfor kommunen havde igangsat arbejde med udarbejdelse af nyt vandløbsregulativ for Ringsted Å. Kommunens afgørelse blev påklaget lodsejerne A&B til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i **MRF 2024.27 Mfk** i afgørelse af 3. januar 2024 ophævede kommunens afslag på at meddele påbud efter vandløbslovens § 54 om vedligeholdelse af Ringsted Å, da Ringsted Kommune ikke kunne dokumentere overholdelse af vedligeholdelsespligten. Nævnet bemærkede dog samtidigt, at det ikke ville være muligt for kommunen at dokumentere overholdelse af vedligeholdelsespligten, så længe regulativet ikke fastlagde en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen jf. vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1. Herefter henstillede nævnet til, at kommunen sikrede regulativet ændredes, således dette blev bragt i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1. Lodsejerne anmodede om genoptagelse af afgørelsen, hvilket klagenævnet afslog i **MRF 2024.54 Mfk**. Herefter anlagde Bæredygtigt Landbrug (BL) som mandatar for A&B sag mod Miljø- og Fødevareklagenævnet med principal påstand om, at nævnets afgørelse var ugyldig, og at nævnet tilpligtes at pålægge Ringsted Kommune at fastlægge vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å, og subsidiær påstand om hjemvisning. Til støtte herfor gjorde lodsejerne bl.a. gældende, at kommunens vedligeholdelsespligt efter vandløbslovens § 27 er umiddelbart gældende, uanset det gældende vandløbsregulativ er ugyldig. Miljø- og Fødevareklagenævnet påstod

principalt afvisning og subsidiært frifindelse og gjorde til støtte herfor bl.a. gældende, at lodsejerne ikke havde retlig interesse i sagen, da lodsejerne havde fået fuldt medhold i klagenævnets afgørelse i forhold til, hvad klagenævnet har kompetence til, og at klagenævnet ikke er rette sagsøgte for påstanden om at fastlægge vandløbsvedligeholdelsen. Klagenævnet bestred ikke, at vandløbslovens § 27, stk. 1 finder anvendelse i en situation, hvor regulativet er ugyldigt, men klagenævnet har ikke kompetence til at pålægge kommunen at ændre regulativet. Byretten lagde til grund, at et offentligt vandløb skikkelse og vandføringsevne kun gyldigt kan fastsættes i et vandløbsregulativ, og at det uden et sådant grundlag ikke er muligt for vandløbsmyndigheden at dokumentere, at vedligeholdelsespligten efter §§ 27 og 31 er overholdt. Under de foreliggende omstændigheder var det derfor ikke muligt for kommunen at meddele påbud om vandløbsvedligeholdelse til kommunen efter vandløbslovens § 54. Klagenævnets afgørelse tog imidlertid ikke stilling til, at kommunen ikke er forpligtet til at fastsætte et sådant vedligeholdelsesbehov. Da lodsejerne fik medhold i deres klage, havde lodsejerne ikke en retlig interesse i anerkendelsespåstand eller den subsidiære påstand om hjemvisning, idet byretten understregede, at ”Ringsted Kommunes adgang og pligt til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å og påse, at der udføres manglede vedligeholdelsesarbejder, følger direkte af bl.a. de ovennævnte bestemmelser i vandløbsloven, og det påhviler Ankestyrelsen at påse, at kommunen overholder sine forpligtelser efter loven, jf. kommunestyrelseslovens § 47, stk. 1.” Med henvisning hertil afviste byretten, at Miljø- og Fødevareklagenævnet var rette sagsøgte for den principale anerkendelsespåstand, hvorfor disse blev afvist, mens nævnet blev frifundet for påstand om, at nævnets afgørelse var ugyldig.

Kommentar: Dommen illustrerer nogle principielle kompetenceproblemer med vandløbslovens regler om regulativer for offentlige vandløb og kommunens pligt til vandløbsvedligeholdelse efter vandløbslovens § 27 sammenholdt med reglen om påbud om vandløbsvedligeholdelse i vandløbslovens § 54, når et vandløbsregulativ ikke opfylder kravene i vandløbslovens § 12. Dommen understreger, at når et vandløbsregulativ er ugyldigt, fritager det ikke kommunen fra at gennemføre den nødvendige vandløbsvedligeholdelse efter vandløbslovens § 27 og sikre, at tilstanden ikke ændres, hvilket skal ske som påbud efter § 54. Men da klagenævnet ikke har kompetence til at pålægge kommunen at vedtage vandløbsregulativ eller fastlægge vandløbsvedligeholdelsens omfang, kan sag herom ikke føres mod klagenævnet, men må i givet fald føres mod kommunen eller eventuelt indbringes for Ankestyrelsen som kommunal tilsynsmyndighed. Det var derfor velbegrundet, at byretten afviste, at klagenævnet var rette sagsøgte for anerkendelsespåstanden, der vil forudsætte en stillingtagen til vandløbsvedligeholdelsens omfang, hvilket klagenævnet alene kan prøve på grundlag af vandløbsregulativet. Det er som følge heraf ligeledes velbegrundet, at byretten afviste, at de to lodsejere havde retlig interesse i en sag om en klagenævnsafgørelse, hvor lodsejerne havde fået medhold i den udstrækning, som klagenævnet har kompetence.

RETEN I ROSKILDE DOM

afsagt den 1. april 2025

Sag BS-25588/2024-ROS

Mandatar Org1 for

A , CVR CVR Nr. 1
(advokat Gert Møller Lund)

og

Mandatar Org1 for

Org2 v/ B , CVR CVR Nr. 2
(advokat Gert Møller Lund)

mod

Miljø- og Fødevareklagenævnet
(advokat Kim Christian Højmark)

Denne afgørelse er truffet af dommer Jakob Fink Nielsen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 17. maj 2024.

Sagen drejer sig overordnet om, hvorvidt Ringsted Kommune som vandløbsmyndighed er forpligtet til at tage stilling til vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å – og om nødvendigt at gennemføre vedligeholdelsen – i en situation, hvor der for Ringsted Å ikke foreligger et lovligt og gyldigt regulativ,

når en bredejer anmoder om en afgørelse om vedligeholdelse efter vandløbslovens § 54.

Spørgsmålet, om A og B dels har retlig interesse i prøvelse af dele af deres påstand, dels om Miljø- og Fødevareklagenævnet er rette sagvolder for den øvrige del af påstandene, er efter rettens afgørelse af 12. november 2024 udskilt til forlods og særskilt prøvelse og afgørelse på skriftligt grundlag, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1 og 2.

A og B har nedlagt følgende påstande:

Principalt:

Miljø- og Fødevareklagenævnet tilpligtes at anerkende, at nævnets afgørelse af 03.01.2024, jf. bilag 13, er ulovlig og ugyldig, og træffe afgørelse om, at Ringsted Kommune som vandløbsmyndighed er forpligtet til at fastlægge vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å.

Subsidiært, at sagen hjemvises til fornyet behandling ved Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har nedlagt følgende påstande:

Over for første led af A og B's principale påstand om afgørelsens ugyldighed nedlægges påstand om afvisning, subsidiært frifindelse.

Over for andet led af A og B's påstand om, at nævnet skal træffe afgørelse om, at Ringsted Kommune som vandløbsmyndighed er forpligtet til at fastlægge vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å, nedlægges påstand om frifindelse.

Over for A og B's subsidiære påstand nedlægges påstand om afvisning, subsidiært frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Miljø- og Fødevareklagenævnet traf den 3. januar 2024 afgørelse vandløbslovens § 54, stk. 1, 2. pkt., jf. § 27, jf. § 31, jf. 80, stk. 1, og ophævede Ringsted Kommunes afgørelse af 9. juni 2023 om afslag på at meddele påbud om vedligeholdelse af Ringsted Å. Det indbetalte klagegebyr blev tilbagebetalt. Det fremgår af afgørelsen blandt andet følgende:

"2. Sagens oplysninger

Sagen omhandler Ringsted Kommunes vedligeholdelse af Ringsted Å. Ringsted Å er omfattet af regulativ for Ringsted Å, som er vedtaget af Vestsjællands Amt i 1996.

Vedligeholdelsesgrundlaget for Ringsted Å er beskrevet i regulativets afsnit 3. Det fremgår af pkt. 3.1, at den øvre del af Ringsted Å på strækningen fra st. 0-6.600 m skal vedligeholdes, så der opretholdes tværsnitsprofiler, som opfylder krav om et minimumstværsnitsareal. Videre fremgår det af pkt. 3.2, at minimumstværsnitsarealerne angives som arealet af tværsnittet under koterne 30 cm, 60 cm og 110 cm over de "teoretiske" bundkoter, der er anført under pkt. 3.5. Det fremgår videre, at de anførte værdier i skemaerne i regulativets pkt. 3.6 er minimumstværsnitsarealer. Herudover fremgår det af pkt. 3.3, at tværsnitskontrol og kontrol af vandstand foretages ved skalapælene, men kan principielt foretages hvor som helt i vandløbets øvre del fra st. 0-6.600 m.

Den nedre del af åen på strækningen fra st. 6.600-17.940 m skal vedligeholdes således, at de nuværende naturgivne forhold besvares, jf. regulativets pkt. 3.1.

Regulativets afsnit 8 indeholder bestemmelser om vedligeholdelse. På strækningen fra st. 6.600 m til udløbet i Susåen i st. 17.940 m foretages normalt ingen oprensning, jf. pkt. 8.3, dog kan væltede træer, udskridninger og lignende i visse tilfælde oprenses.

Det følger videre af pkt. 8.3, at der på strækningen fra st. 0-6.600 m foretages oprensning ud fra krav til de for vandløbet fastsatte minimums-tværsnitsarealer, som fremgår af regulativets pkt. 3.6.

2.1 Den påklagede afgørelse

Ringsted Kommune har den 9. juni 2023 i medfør af vandløbslovens § 54 truffet afgørelse om ikke at meddele påbud om gennemførelse af manglende vedligeholdelse af Ringsted Å til Ringsted Kommune.

Om baggrunden for afgørelsen fremgår, at Ringsted Kommune er opmærksom på, at der i det gældende regulativ for Ringsted Å er bestemmelser, der er blevet underkendt af Miljø- og Fødevareklagenævnet og Folketingets Ombudsmand. Kommunen er på denne baggrund i gang med at revidere regulativet for Ringsted Å, så de dele af regulativet, der ikke opfylder vandløbsloven, bliver lovliggjort. For den øvre del i form af teoretisk skikkelse og for den nedre del i form af fastsat vandføringsevne. Af afgørelsen fremgår desuden, at Ringsted Kommune ikke umiddelbart kan genkende, at der er en manglende vedligeholdelse af Ringsted Å. Vedligeholdelse gennemføres hvert år, som angivet i det gældende regula-

tiv, og åen er omfattet af almindelige vedligeholdelsesbestemmelser for grødeskæring med både omfang og terminer.

Det fremgår endvidere af afgørelsen, at Ringsted Kommune ikke for nylig har modtaget klager over vandløbsvedligeholdelsen, men at kommunen for år tilbage har modtaget to henvendelser om konkrete strækninger, hvor bredejer oplevede problemer. Den ene henvendelse drejede sig om høj vandstand i Torpet Mose, dog uden tabsgivende oversvømmelse, og den anden drejede sig om en oversvømmelse pga. tilsanding af dræn på den strækning af nedre Ringsted Å, der normalt ikke oprenses eller grødeskæres. I sidstnævnte sag vurderede kommunen, at der ikke var risiko for oversvømmelse, da dyrkningsarealet ligger højt, og der blev ikke indsendt dokumentation for tabsgivende oversvømmelser i sagen.

Det anføres derudover, at Øvre Suså Vandløbslaug ikke har givet kommunen oplysninger om konkrete dyrkningsarealer, som, laugets medlemmer oplever, er udsat for tabsgivende oversvømmelser.

Ringsted Kommune har på denne baggrund vurderet, at den nuværende vedligeholdelse ikke er mangelfuld set i forhold til, at kommunen løbende skal tage hensyn til både afvanding og natur.

2.2 Klagens indhold

Klager har bl.a. anført, at parterne er enige om, at bestemmelserne i regulativet for Ringsted Å, der fastlægger vedligeholdelsen, er ugyldige. Dette må som minimum indebære, at regulativets afsnit 3 ("Vandløbets vedligeholdelsesgrundlag") og afsnit 8 ("Vedligeholdelse") anses for ugyldige. Klager har videre anført, at når regulativets afsnit 3 ("Vandløbets vedligeholdelsesgrundlag") og afsnit 8 ("vedligeholdelse") er ugyldige, og når regulativet ikke specificerer skikkelse eller vandføringsevne (samt tilhørende vedligeholdelsesbestemmelser), påhviler det Ringsted Kommune at opretholde Ringsted Å således, at dets skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres i overensstemmelse med vandløbslovens § 27, stk. 1. Dette har kommunen ikke taget stilling til.

Ringsteds Kommunes vurdering af, at der ikke er behov for vedligeholdelse, lider ifølge klager af en væsentlig retlig mangel, da vurderingen ikke tager udgangspunkt i en sammenligning mellem den seneste opmåling i 2017 og den seneste opmåling i 1993, hvor der var et gyldigt regulativ, som desuden udgør grundlaget for det nuværende regulativ. Det er klagerens opfattelse, at forskellen mellem disse to opmålinger afspejler vedligeholdelsesbehovet for at genetablere Ringsted Å i overensstemmelse med loven. Dette har kommunen heller ikke forholdt sig til.

Klager har desuden anført, at Ringsted Kommune ikke har vurderet hverken vedligeholdelsesbehovet eller påvirkningen af områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og at kommunen må overveje muligheden for enten dispensation eller afslag. Dette skal i givet fald angives som begrundelse i afgørelsen, og det forudsætter, at Ringsted Kommune identificerer det relevante sammenligningsgrundlag.

Til klagen har klager vedlagt et notat vedrørende vandspejlsændringer i Ringsted Å i perioden 1993 til 2017. Notatet dokumenterer ifølge klager, at der på størstedelen af Ringsted Å i perioden er sket afvandingsforringelser, som kommunen heller ikke har inddraget som grundlag for sin afgørelse af 9. juni 2023.

2.3 Ringsted Kommunes bemærkninger til klagen

Ringsted Kommune har i bemærkninger af 7. november 2023 til klagen anført, at der ikke er behov for yderligere vedligehold af Ringsted Å i forhold til at opretholde den aktuelle tilstand, og at det i forhold til vandløbs beskyttelse og målsætning ikke vil være muligt at iværksætte yderligere vedligeholdelsestiltag i Ringsted Å.

Vandføringen og vandstanden i Ringsted Å følges ifølge Ringsted Kommune via skalapæle og loggere placeret ved bl.a. Org2 . Ringsted Kommune bemærker desuden, at der er blevet taget hånd om eventuelle problemer ved de få konkrete klager, der har været over vedligeholdelsen. Der har ikke på baggrund af klager eller tilsyn været anledning til at foretage oprensning på den del af Ringsted Å, der er udlagt som naturvandløb. Der har ikke været sager om tabsgivende oversvømmelser på baggrund af manglende vedligeholdelse af Ringsted Å eller sager anlagt hos taksationskommissionen. Kommunen vurderer på denne baggrund, at der ikke er sket nævneværdige ændringer i Ringsted Ås vandføringsevne under det gældende regulativ.

Ringsted Kommune har indhentet en udtalelse fra Miljøstyrelsen, som påpeger, at kommunen snarest skal udarbejde og vedtage et ændret eller nyt regulativ, der lever op til vandløbsloven, men indtil dette er sket, bør vedligeholdelsen opretholde vandløbs aktuelle tilstand, i det omfang det er i overensstemmelse med de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten. I forhold til klagers indhentede vandspejlsberegninger, som er udarbejdet på baggrund af opmålinger af Ringsted Å i hhv. 1993 og 2017, angiver kommunen, at beregningerne umiddelbart virker troværdige. Opmålingen fra 1993 kan dog ikke lægges til grund for en vurdering af, om Ringsted Å er tilstrækkeligt vedligeholdt, da Ringsted Å på nogle strækninger har fået lov at udvikle sig naturligt siden opmålingen i 1993, og opmålingen er ikke en del af det gældende politisk vedtagne regulativ.

Ringsted Å og store dele af de tilstødende arealer er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og åen lever pt. ikke op til kravet i de statslige vandområdeplader om at opnå en samlet god økologisk tilstand inden 2027. Kommunen har derfor vurderet, at da der stort set ikke har været foretaget oprensning i Ringsted Å i de seneste 27 år, vil en eventuel oprensning kræve dispensation fra naturbeskyttelsesloven, hvilket efter kommunens opfattelse ikke vil kunne gives. En oprensning af åen vil samtidig være til hinder for målopfyldelsen om at opnå en god økologisk tilstand.

Ringsted Kommune har derfor samlet konkluderet, at den nuværende vedligeholdelse af Ringsted Å opretholder og vil kunne opretholde vandløbets aktuelle tilstand frem til nye regulativer for Ringsted Å er vedtaget, og at der ikke er behov for yderligere vedligehold af Ringsted Å.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, at vandløbsmyndigheden udarbejder et regulativ for offentlige vandløb, som skal indeholde bestemmelser om vandløbets skikkelse eller vandføringsevne og vandløbets vedligeholdelse.

Af forarbejderne⁴ til vandløbsloven fremgår, at afledningen af vand hidtil bl.a. er blevet sikret ved fastsættelse af en skikkelse, dvs. faste angivelser for bundbredde, bundkote og skråningsanlæg eller gennem faste krav til vandføringsevnen. Det fremgår videre, at der med lovforslaget gives mulighed for, at afledning af vand kan sikres gennem faste krav til vandføringsevnen i stedet for faste krav til skikkelsen. Ved begrebet vandføringssevne forstås ifølge bemærkningerne, at et vandløb skal kunne aflede en given vandføring (regulativvandføringen) uden at vandstanden er højere end et fastsat niveau (regulativvandstanden), der fastsættes under hensyntagen til de tilgrænsende arealer. Det fremgår videre, at regulativvandføringen kan fastsættes som en procentdel af vandløbets maksimumvandføring.

Det følger af Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, at tværsnitsarealet i et vandløb ikke er et udtryk for et vandløbs skikkelse eller dets vandføringsevne.

Ifølge vandløbslovens § 27, stk. 1, skal vandløb vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er fastsat i regulativet eller en afgørelse efter lovens § 36 a, stk. 1.

Det påhviler vandløbsmyndigheden at vedligeholde et offentligt vandløb, jf. vandløbslovens § 31, stk. 1.

Vandløbsregulativet udgør det retlige grundlag for administration og forvaltning af det enkelte offentlige vandløb. De krav, der gælder i henhold til regulativet i forhold til f.eks. grødeskæring og vandføringsevnen, er således bindende for vandløbsmyndigheden.

Ringsted Kommune har i den påklagede afgørelse anført, at der er dele af regulativet for Ringsted Å, der ikke opfylder vandløbsloven. Under klagesagen har Ringsted Kommune uddybende anført, at der ikke i regulativet er fastsat en skikkelse eller vandføringsevne for vandløbet, og at det dermed ikke på nuværende tidspunkt er muligt for Ringsted Kommune at dokumentere, hvorvidt Ringsted Å er tilstrækkeligt vedligeholdt. Klager ses at være enig i, at der ikke i regulativet er fastsat en skikkelse eller vandføringsevne for vandløbet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet er enig med sagens parter i, at regulativet for Ringsted Å er i strid med vandløbslovens § 12, stk. 1, idet hverken tværsnitsareal (st. 0-6.600 m) eller naturvandløb (st. 6.600-17.940 m) lever op til kravene i bestemmelsen om fastsættelse af enten skikkelse eller vandføringsevne.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Ringsted Kommune på afgørelsestidspunktet ikke har dokumenteret eller sandsynliggjort at der er foretaget en vedligeholdelse af vandløbsstrækningen, som sikrer, at vandløbets skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres. Så længe regulativet ikke fastlægger en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen, vil det imidlertid ikke være muligt for kommunen at dokumentere overholdelsen af vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det er forudsat i vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringssevne kun kan fastsættes gyldigt i et regulativ. Ringsted Kommune kan derfor ikke – som anført af klager – med udgangspunkt i en sammenligning mellem en opmåling i 2017 og en opmåling i 1993 fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å.

Det påhviler vandløbsmyndigheden at sikre, at det retlige grundlag for myndighedens administration af vandløb er i overensstemmelse med vandløbsloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal på den baggrund henstille, at Ringsted Kommune sikrer, at regulativet ændres, så forholdet bringes i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1."

Miljø- og Fødevareklagenævnet afslog i afgørelse af 23. februar 2024 en anmodning om genoptagelse af om at meddelele påbud om vedligeholdelse af Ringsted Å i Ringsted Kommune. Det fremgår af afgørelsen følgende:

"3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

...

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der med anmodningen om genoptagelse ikke er anført forhold, der kan begrunde, at behandlingen af klagesagen genoptages.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at begrundelse for anmodningen om genoptagelse i det væsentligste er en gentagelse af de anførte klagepunkter i den oprindelige sag, hvorfor nævnet har taget stilling til de anførte forhold. Som anført i den oprindelige afgørelsen er det nævnets opfattelse, at så længe regulativet ikke fastlægger en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen, vil det ikke være muligt for Ringsted Kommune at dokumentere overholdelsen af vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1.4

Videre har nævnet lagt vægt på, at der ikke er nye faktiske forhold eller anført argumenter, der påviser, at nævnets praksis er forkert, hvorfor anmodningen ikke giver nævnet anledning til at genoptage sagen."

Klima- og Miljøudvalget i Ringsted Kommune vedtog i møde den 19. juni 2024 nye vandløbsregulativer for Ringsted Å, på henholdsvis øvre, midterste og nedre del.

Denne vedtagelse blev den 15. oktober 2024 af Org1 på vegne 62 lodsejere, herunder A og B, indbragt for Miljø og Fødevareklagenævnet, som endnu ikke har truffet afgørelse i klagesagen.

Parternes synspunkter

A og B har i procedureindlæg af 12. december 2024 anført blandt andet følgende:

"BEMÆRKNINGER OM RETLIG INTERESSE:

Miljø- og Fødevareklagenævnets synspunkter

Miljø- og Fødevareklagenævnet inddeler i sit svarskrift sagsøgernes principale påstand i to led – dels en påstand om ugyldighed af nævnets afgørelse (*første led*), dels en påstand, om at nævnet skal træffe ny afgørelse om, at Ringsted Kommune er forpligtet til at fastlægge vedligeholdelsesbehovet Ringsted Å (*andet led*).

Over for dette påstår Miljø- og Fødevareklagenævnet afvisning med den begrundelse, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i at få prøvet gyldigheden af en afgørelse, hvilket sagsøgerne – ifølge Miljø- og Fødevareklagenævnet – får fuldt ud medhold i.

Det skal understreges, at sagsøgerne gør gældende, at der ikke er opnået fuldt ud medhold i nævnets afgørelse – tværtimod.

Miljø- og Fødevareklagenævnet anfører videre, at det sagsøgerne reelt ønsker er, at klagenævnet pålægger Ringsted Kommune at udføre en række handlinger, som kommunen er forpligtet til efter vandløbsloven.

Hertil anfører Miljø- og Fødevareklagenævnet, at de ikke er rette sagsøgte for en sådan påstand med den begrundelse, at klagenævnet ikke har kompetence til at pålægge kommunen at *ændre* det omhandlede regulativ, og at nævnet ikke kan være part i en retssag herom. Klagenævnet henviser således til, at det er fast praksis, at klagenævnet i afgørelser efter vandløbslovens § 27 alene *henstiller* til, at regulativet ændres, hvor nævnet enten ændrer eller ophæver og hjemviser en kommunes afgørelse under henvisning til, at regulativet ikke indeholder bestemmelser i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnets anbringender kan sammenfattes, at:

Miljø- og Fødevareklagenævnet mener ikke, at sagsøgerne har retlig interesse i sagen, da klagenævnet har givet sagsøgerne fuldt ud medhold i forhold til, hvad klagenævnet er kompetente til at træffe afgørelse om. Klagenævnet ser således ikke sig selv som kompetente til at pålægge kommunen at ændre regulativet, og at sagsøgerne derfor må anlægge sag imod kommunen for dette, da Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke er rette sagsøgte for en sådan påstand.

Sagsøgerne har retlig interesse

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet angår ikke, hvorvidt regulativet var ulovligt og ugyldigt. Dette var en forudsætning og blev lagt til grund ved sagsøgtes sagsbehandling og afgørelse. Det gøres derfor gældende, at Miljø- og Fødevareklagenævnet misforstår, hvad tvisten i sagen er.

Som det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 3. januar 2024:

"Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Ringsted Kommune på afgørelsestidspunktet ikke har dokumenteret eller sandsynliggjort at der er foretaget en vedligeholdelse af vandløbsstrækningen, som sikrer, at vandløbets skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres. Så længe regulativet ikke fastlægger en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen, vil det imidlertid ikke være muligt for kommunen at dokumentere overholdelsen af vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det er forudsat i vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringssevne kun kan fastsættes gyldigt i et regulativ. Ringsted Kommune kan derfor ikke – som anført af klager – med udgangspunkt i en sammenligning mellem en opmåling i 2017 og en opmåling i 1993 fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å."
(Mine understregninger)

Hvis sagsøgerne ikke har retlig interesse i få afklaret om Ringsted Kommune har pligt til at fastlægge vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å, så burde Miljø- og Fødevareklagenævnet have afvist klagen med den begrundelse, at sagsøgerne ikke har konkret og individuel interesse i at få fastlagt vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å. Så ville denne begrundelse ret sikkert være genstand i nærværende sag.

Sagsøgte **opfordres** til at redegøre for 1) Hvorvidt det i Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandling af Miljø- og Fødevareklagenævnet, klagerne og Ringsted Kommune blev lagt til grund (og altså ikke bestridt), at regulativet var ulovligt og ugyldigt.

Sagsøgte **opfordres** til at redegøre for, hvorvidt Miljø- og Fødevareklagenævnet burde have afvist klagen og ikke realitetsbehandlet klagen. Sagsøgerne skal anmode om, at Miljø- og Fødevareklagenævnet henviser til den faste praksis, der må antages at gælde.

Sagsøgerne skal derfor gentage allerede tidligere fremsatte anbringender om, at sagsøgerne ifølge vandløbsloven har ret til få fastlagt vedligeholdelsesbehovet, og afgørelsen derfor er i strid med vandløbsloven.

Nærværende sag er ikke anlagt mod Miljø- og Fødevareklagenævnet med henblik på pålægge Ringsted Kommune at ændre regulativet.

Derimod er nærværende sag anlagt mod Miljø- og Fødevareklagenævnet på grund af, at klagenævnet angiver, at Ringsted Kommune ikke kan fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å.

Sagens kerne er, at Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse om, at Ringsted Kommune ikke er forpligtet til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å.

Sagsøgerne har således en væsentlig, konkret og individuel interesse i, at Miljø- og Fødevareklagenævnet fastslår, at Ringsted Kommune er forpligtet til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å – uanset om der foreligger et gyldigt regulativ eller ej.

Såfremt Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke over for kommunen i sin afgørelse kan bemærke, at Ringsted Kommune er forpligtet til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å, vil sagsøgerne ikke vil være i stand til påberåbe sine rettigheder i henhold til vandløbslovens §§ 27, smh. § 54, stk. 2.

Miljø- og Fødevareklagenævnets synspunkt om, at sagsøgerne har fået fuldt ud medhold i deres klagesag, synes således svært forenelig med det reelle resultat af klagesagen. Der er nok snarere tale om delvis medhold. Hertil skal det endvidere bemærkes, at de ovenfor anførte bemærkninger fra Miljø- og Fødevareklagenævnet i det væsentligste er forkerte, og må bero på en retsvildfarelse fra nævnet.

Der kan således her henvises til MAD 2018.256, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet lagde til grund, at vandløbslovens § 27, stk. 1, tillige finder anvendelse i den situation, hvor regulativet er ugyldigt.

I henhold til denne afgørelse skal vandløbsmyndigheden således – uanset om den har formået at udstede et lovligt og gyldigt regulativ – fastlægge vedligeholdelsesbehovet. Et resultat der i øvrigt klart synes at følge af ordlyden til bestemmelsen.

Når Miljø- og Fødevareklagenævnet i afgørelse af 3. januar 2024 når frem til modsatte resultat, beror dette på, at nævnet har været i en retsvildfarelse om indholdet af vandløbslovens § 27, stk. 1. Denne retsvildfarelse har således medført, at Miljø- og Fødevareklagenævnet har konkluderet retsstillingen i sin afgørelse, der er decideret forkert udlagt i forhold til gældende ret. Dette har som nævnt ovenfor videre den følge, at sagsøgernes retsstilling er blevet forringet.

Der synes således ikke at være tvivl, om at sagsøgerne i nærværende sag har en retlig interesse i at få Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse prøvet ved domstolene. Navnlig med henblik på at få fastslået, hvorvidt der ved klagenævnets afgørelse af 3. januar 2024 foreligger retlige mangler, der kan bevirke afgørelsens ugyldighed.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i første procedureindlæg af 21. januar 2025 anført blandt andet:

”2. OM SAGENS GENSTAND OG DET UDSKILTE SPØRGSMÅL

Denne sag angår en prøvelse af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 3. januar 2024 (bilag 13), hvor nævnet ophævede Ringsted Kommunes afgørelse af 9. juni 2023 om afslag på at meddele påbud om vedligeholdelse af Ringsted Å.

Sagsøgerne har den 17. maj 2024 anlagt nærværende sag mod Miljø- og Fødevareklagenævnet med en principal påstand om, at nævnets afgørelse af 3. januar 2024 er ulovlig og ugyldig, og at nævnet skal træffe afgørelse om, at Ringsted Kommune som vandløbsmyndighed er forpligtet til at fastlægge vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å. Sagsøgerne har nedlagt en subsidær påstand om, at sagen hjemvises til fornyet behandling ved Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har til støtte for påstanden om afvisning gjort gældende, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i nærværende søgsmål. Til støtte for påstanden om frifindelse (over for andet led af sagsøgerens principale påstand) har nævnet i første række gjort gældende, at nævnet ikke er rette sagsøgte.

Retten i Roskilde har ved retsbog af 12. november 2024 udskilt spørgsmålene om retlig interesse og rette sagsøgte til særskilt behandling og afgørelse på skriftligt grundlag. Nærværende afsluttende skriftlige indlæg/procedureindlæg omhandler derfor alene disse spørgsmål.

3. SAGSFREMSTILLING

Som det fremgår af sagsfremstillingen i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 3. januar 2024 (bilag 13, afsnit 2), angår sagen Ringsted Kommunes vedligeholdelse af Ringsted Å. Ringsted Å er omfattet af regulativ for Ringsted Å, som er vedtaget af Vestsjællands Amt i 1996. Det bemærkes, at der er enighed mellem sagens parter om, at regulativet for Ringsted Å er i strid med vandløbslovens § 12, stk. 1. Sagsøgers **opfordring 1)** anses hermed for besvaret.

Ringsted Kommune traf den 9. juni 2023 i medfør af vandløbslovens § 54 afgørelse om ikke at meddele påbud om gennemførelse af manglende vedligeholdelse af Ringsted Å til Ringsted Kommune (bilag 5).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin afgørelse anført (bilag 13, afsnit 3), at det er forudsat i vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringsevne kun kan fastsættes i et gyldigt regulativ. Nævnet har endvidere anført, at det påhviler vandløbsmyndigheden at sikre, at det retlige grundlag for myndighedens administration af vandløb er i overensstemmelse med vandløbsloven, og henstiller i sin afgørelse til, at Ringsted Kommune sikrer, at regulativet ændres, så forholdet bringes i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på den baggrund ophævet Ringsted Kommunes afgørelse af 9. juni 2023, og det indbetalte klagegebyr er tilbagebetalt.

4. ANBRINGENDER

4.1 Afvisningspåstanden

Det gøres til støtte for påstandene om afvisning gældende, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i nærværende søgsmål.

Søgsmålskompetence forudsætter, at påstandene har en konkret, aktuel og væsentlig betydning for sagsøgerne. Det er således afgørende for spørgsmålet om retlig interesse, at påstanden ikke er uden aktuel betydning for parternes retsstilling.

Sagsøgerens påstande i nærværende sag ses imidlertid ikke at udspringe af, at der består en retstvist mellem Miljø- og Fødevareklagenævnet og sagsøgerne. Sagsøgerne har derimod fået medhold i deres klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet over Ringsted Kommunes afgørelse af 9. juni 2023 om afslag på at meddele påbud om vedligeholdelse af Ringsted Å, og nævnet har som følge heraf tilbagebetalt det af sagsøgerne indbetalte klagegebyr.

Det bemærkes i den forbindelse, at Miljø- og Fødevareklagenævnet er rekursinstans på vandløbslovens område, jf. vandløbslovens § 80, og at nævnet derved tager stilling til konkrete afgørelser truffet af vandløbsmyndigheden (her Ringsted Kommune). Miljø- og Fødevareklagenævnet fører derimod ikke tilsyn med kommunerne efter loven, og nævnet fører såle-

des ikke tilsyn med, at vandløbsmyndigheden i øvrigt opfylder sine forpligtelser efter loven.

Sagsøgernes sagsanlæg må efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse forstås sådan, at dette er motiveret af en utilfredshed med Ringsted Kommunes forvaltning og sagsbehandling efter vandløbsloven ift. Ringsted Å. Sagsøgerne anfører således i stævningen, side 8, at *"Ringsted Kommune ikke har opfyldt sine forpligtelser i henhold til loven"*, hvilket betyder, at sagsøgerne *"som bredejere er afskåret fra at kunne håndhæve sine rettigheder"*, og at nævnets afgørelse dermed efterlader sagsøgerne retsløse.

Sagsøgerne gjorde under klagesagen for Miljø- og Fødevareklagenævnet gældende, at bestemmelserne i regulativet for Ringsted Å er ugyldige, og at kommunens vurdering af, om der er sket en ændring af skikkelse eller vandføringsevne bør tage udgangspunkt i opmålingen fra 1993. Der er ikke på den baggrund grundlag for, at nævnet burde have afvist at realitetsbehandle sagen af den årsag, at sagsøgerne ikke havde konkret og individuel interesse i at få fastlagt vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å.

Hertil kommer, at den påklagede afgørelse fra Ringsted Kommune (bilag 5) fastlagde, at kommunen ikke skulle påbydes at udføre manglende vedligehold. Såfremt nævnet ikke havde realitetsbehandlet sagen og ophævet kommunens afgørelse, ville kommunen dermed ikke være forpligtet til at gennemføre manglende vedligehold. Det af sagsøgerne anførte om, at nævnet har truffet afgørelse om, at Ringsted Kommune ikke er forpligtet til at fastsætte et vedligeholdelsesbehov, er således efter nævnets opfattelse ikke korrekt, da nævnet netop har ophævet kommunens afgørelse herom. Sagsøgernes **opfordring 2)** anses hermed for besvaret.

Det, Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til ved afgørelsen af 3. januar 2024 er, at Ringsted Kommune ikke har dokumenteret eller sandsynliggjort, at der er foretaget vedligeholdelse af vandløbsstrækningen, men så længe der ikke er et gyldigt regulativ, vil det ikke være muligt for kommunen at dokumentere overholdelsen af vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1. Da det er forudsat i vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringsevne kun kan fastsættes gyldigt i et regulativ, har nævnet med rette fundet, at kommunen ikke med udgangspunkt i en sammenligning mellem en opmåling i 2017 og en opmåling i 1993 kan fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å. Det er således ikke korrekt, når sagsøgerne i sit afsluttende processkrift anfører, at nævnet i sin afgørelse har taget generel stilling til, at kommunen ikke kan fastsætte vedligeholdelsesbehovet, eller at nævnet har truffet afgørelse om, at kommunen ikke er forpligtet til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å.

Ringsted Kommune har da netop også fastsat nye regulativer for Ringsted Å, henholdsvis øvre, midterste og nederste del. Regulativerne blev annonceret den 18. september 2024 (**Bilag A**). Regulativerne blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Org1 den 15. oktober 2024 på vegne af sagsøgerne blandt 62 lodsejere langs Ringsted Å (**Bilag B**). Nævnet vil foretage en realitetsbehandling af de nye regulativer i overensstemmelse med vandløbsloven og nævnets kompetence.

Det, sagsøgerne reelt ønsker med denne retssag, er at Miljø- og Fødevareklagenævnet pålægger Ringsted Kommune at udføre en række handlinger, som kommunen er forpligtet til efter vandløbsloven, jf. også andet led af sagsøgernes principale påstand. Miljø- og Fødevareklagenævnet er imidlertid ikke rette sagsøgte for en sådan påstand, jf. straks nedenfor. Det er ikke under sagen i øvrigt nærmere godtgjort, hvorfor sagsøgerne skulle have en retlig interesse i at få prøvet en afgørelse, hvor de har fået fuldt medhold.

Sagsøgerne har under sagen anført, at Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse ikke giver sagsøgerne medhold i, at Ringsted Kommune er forpligtet til at fastlægge vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å, når der ikke foreligger et lovligt og gyldigt regulativ. Udformning af et regulativ og dets nærmere indhold, herunder om vedligehold, tilkommer kommunerne. Nævnet har ikke kompetence til at pålægge kommunen at udføre handlinger, som kommunen er forpligtet til efter vandløbsloven, jf. også det anførte nedenfor i afsnit 4.2. Sagsøgernes anbringende angår således et forhold, som nævnet ikke har mulighed for at imødekomme. Det af sagsøgerne anførte om, at sagsøgerne efter deres opfattelse ikke har fået fuldt ud medhold, ændrer ikke på det faktum, at nævnet, som følge af rækkevidden af sin kompetence, har givet sagsøgerne medhold i klagen over kommunens afgørelse. På den baggrund fastholdes det, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i søgsmålet anlagt mod nævnet.

Sagsøgerne har i sit afsluttende processkrift henvist til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 11. juli 2018 (MAD2018.256) og anført, at nævnet her lagde til grund, at vandløbslovens § 27, stk. 1, tillige finder anvendelse i den situation, hvor regulativet er ugyldigt. Hertil bemærkes, at nævnet ikke bestrider, at vandløbslovens § 27, stk. 1, finder anvendelse, selvom der er tale om et ugyldigt regulativ, men det er ikke muligt for vandløbsmyndigheden at dokumentere overholdelse af vedligeholdelsespligten, når regulativet ikke fastlægger en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen.

Desuden tog nævnet i MAD2018.256 stilling til en kommunes afgørelse om, at vandløbet var vedligeholdt. I afgørelsen, der er til prøvelse i denne retssag, tog nævnet stilling til Ringsted Kommunes afgørelse om ikke at meddele påbud om gennemførelse af manglende vedligeholdelse. I begge afgørelser fandt nævnet, at kommunerne ikke havde dokumenteret eller sandsynliggjort, at der var foretaget en vedligeholdelse af vandløbet, som sikrer, at vandløbets skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, jf. vandløbslovens § 27, stk. 1. Udfaldet i de to afgørelser er således det samme, uanset at nævnet i den ene afgørelse ændrede kommunens afgørelse til, at kommunen ikke havde dokumenteret at have opfyldt sin vedligeholdelsespligt, og i den anden afgørelse ophævede kommunens afgørelse om afslag på at meddele påbud.

Det fremhæves, at nævnet i begge afgørelser *henstiller til*, at kommunen sikrer, at regulativet ændres, så den konkrete vandløbsstrækning bringes i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1. Det er vandløbsmyndigheden, der skal fastlægge vedligeholdelsesbehovet.

4.2 Frifindelsespåstanden

Det gøres til støtte for påstanden om frifindelse (over for andet led af sagsøgernes principale påstand) gældende, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke er rette sagsøgte.

Som anført ovenfor, tager Miljø- og Fødevareklagenævnet som rekursinstans stilling til konkrete afgørelser indbragt for nævnet, og Miljø- og Fødevareklagenævnet fører ikke derudover tilsyn med kommunerne. Derimod fører Ankestyrelsen tilsyn med kommunerne efter kommunestyrelsesloven, jf. kommunestyrelseslovens § 47, stk. 1.

Det er således også fast praksis, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i afgørelser efter vandløbslovens § 27, hvor nævnet enten ændrer eller ophæver og hjemviser en kommunes afgørelse under henvisning til, at regulativet ikke indeholder bestemmelser i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, *henstiller til*, at regulativet ændres.

Der kan bl.a. henvises til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af 24. juni 2021 (18/05087)¹, 29. juni 2021 (21/02248)² og 14. marts 2022 (21/10207)³ samt til den af sagsøgerne fremlagte MAD2018.256, hvor følgende fremgår:

"Det påhviler vandløbsmyndigheden at sikre, at det retlige grundlag for myndighedens administration af vandløb er i overensstemmelse med vandløbsloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal på den baggrund henstille, at [...] Kommune

sikrer, at regulativet ændres, så forholdet bringes i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1."

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke kompetence til at pålægge kommunen at ændre det omhandlede regulativ, og nævnet kan ikke være part i en retssag herom. En retssag om udarbejdelse af et regulativ skal derimod anlægges mod den eller de myndigheder, der har kompetence i forhold til det spørgsmål, som sagsøgerne ønsker bedømt.

Rette sagsøgte for en påstand om, at kommunen skal tilpligtes at opfylde sine forpligtelser efter vandløbsloven, er kommunen."

A og B har i et supplerende procedureindlæg af 18. februar 2025 anført blandt andet:

"SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER OM RETLIG INTERESSE:

Det kan til rettens orientering oplyses, at der *ikke* er tilvejebragt et lovligt og gyldigt regulativ for Ringsted Å, idet det nye regulativ er *ikke* trådt i kraft.

Det nye regulativ er indbragt for Miljø- og Fødevareklagenævnet som klageinstans. Der henvises i sin helhed til kopi af klageskrivelse (uden bilag), der fremlægges som **bilag 18**.

Som det fremgår af klageskrivelsen, anmodes Miljø- og Fødevareklagenævnet om at tillægge klagen opsættende virkning.

Baggrunden herfor er bl.a., at begge parter – dvs. klageren og Ringsted Kommune – er af den fælles opfattelse, at klagen har opsættende virkning, indtil klagesagen er afgjort.

Den opsættende virkning vil have den følge, at det gamle regulativ er gældende, indtil klagesagen er tilendebragt.

Som **bilag 19** fremlægges kopi af e-mail af 9. oktober 2024 fra Ringsted Kommune, som bekræfter ovenstående.

Sammenfattende bemærkes derfor, at det ikke er korrekt anført i sagen, at der nu er vedtaget et nyt (og gældende) regulativ for vandløbet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet **opfordres** til at tilkendegive, at det nye regulativ ikke er gældende, imens klagesagen verserer.

..."

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i et supplerende procedureindlæg af 3. marts 2025 anført blandt andet:

”Udover det anførte i Miljø- og Fødevareklagenævnets afsluttende skriftlige indlæg af 21. januar 2025, som fastholdes, giver sagsøgers processkrift 2 om retlig interesse af 18. februar 2025 anledning til følgende bemærkninger:

Sagsøgerne anfører, at der ikke er tilvejebragt et lovligt og gyldigt regulativ for Ringsted Å, idet det nye regulativ er indbragt for Miljø- og Fødevareklagenævnet. Sagsøgerne anfører endvidere, at klagen har opsættende virkning, og at det gamle regulativ er gældende, indtil klagesagen er tilendebragt.

Hertil bemærkes, at det ligeledes er anført i nævnets afsluttende skriftlige indlæg af 21. januar 2025, at de af Ringsted Kommune fastsatte nye regulativer er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet på vegne af blandt andre sagsøgerne. Nævnet har ikke i den forbindelse anført, at *”der nu er vedtaget et nyt (og gældende) regulativ for vandløbet”*, således som det er gengivet af sagsøger.

Til besvarelse af sagsøgernes opfordring bemærkes, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke bestrider, at det nye regulativ ikke er gældende, mens klagesagen verserer, idet klage har opsættende virkning, jf. vandløbslovens § 82, stk. 6, og da nævnet ikke har truffet afgørelse om andet. Det er dog uden betydning for nærværende sag. Det ændrer ikke på, at nævnet ikke har kompetence til at pålægge kommunen at udføre handlinger, som kommunen er forpligtet til efter vandløbsloven. At kommunen har fastsat nye regulativer – og at nævnet som følge af klagen vil foretage en realitetsbehandling af de nye regulativer i overensstemmelse med vandløbsloven og nævnets kompetence – understreger efter nævnets opfattelse netop, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i nærværende retssag mod nævnet.”

Rettens begrundelse og resultat

Ringsted Kommune traf den 9. juni 2023 afgørelse om ikke at meddele kommunen påbud om gennemførelse af manglende vedligeholdelse af Ringsted Å, jf. vandløbslovens § 54.

Det fremgår af afgørelsen blandt andet, at kommunen var opmærksom på, at der i det gældende regulativ for Ringsted Å var bestemmelser, der var blevet underkendt af Miljø- og Fødevareklagenævnet og Folketingets Ombudsmand, og at kommunen på denne baggrund var i gang med at revidere regulativet for Ringsted Å med henblik på lovliggørelse. Efter en samlet og konkret vurdering

fandt kommunen ikke, at den nuværende vedligeholdelse var mangelfuld set i forhold til, at kommunen løbende skulle tage hensyn til både afvanding og natur.

Efter klage fra A og B traf Miljø og Fødevareklagenævnet afgørelse den 3. januar 2024.

Af denne afgørelse fremgår, at nævnet tilsluttede sig, at det gældende regulativ for Ringsted Å var i strid med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, idet regulativet ikke levede op til kravene i bestemmelsen om fastsættelse af enten skikkelse eller vandføringsevne.

Miljø- og Fødevareklagenævnet fandt, at Ringsted Kommune på afgørelsestidspunktet ikke havde dokumenteret eller sandsynliggjort at der var foretaget en vedligeholdelse af vandløbsstrækningen, som sikrede, at vandløbets skikkelse eller vandføringsevne ikke ændredes. Nævnet konstaterede endvidere, at så længe regulativet ikke fastlagde en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen, ville det heller ikke være muligt for kommunen at dokumentere overholdelsen af vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1.

Da der efter nævnets opfattelse er forudsat i vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringsevne kun gyldigt kan fastsættes i et regulativ, havde Ringsted Kommune ikke adgang til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å med udgangspunkt i en sammenligning mellem en opmåling i 2017 og en opmåling i 1993, som det var anført af A og B .

Endelig bemærkede Miljø- og Fødevareklagenævnet, at det efter nævnets opfattelse påhviler vandløbsmyndigheden at sikre, at det retlige grundlag for myndighedens administration af vandløb er i overensstemmelse med vandløbsloven, ligesom nævnet på denne baggrund henstillede, at Ringsted Kommune sikrede, at regulativet blev ændret, så forholdet blev bragt i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede herefter Ringsted Kommunes afgørelse af 9. juni 2023 om afslag på at meddele påbud om vedligeholdelse af Ringsted Å, og tilbagebetalte det indbetalte klagegebyr.

Retten tiltræder, at det efter ordlyden af og forarbejderne til vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, må anses som forudsat i loven, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringsevne kun gyldigt kan fastsættes af vandløbsmyndigheden i et regulativ.

Efter ordlyden af og forarbejderne til vandløbslovens § 27, stk. 1, tiltræder retten endvidere, at et regulativ skal fastlægge en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for vandløbsstrækningen, og at det uden et sådant gyldigt regulativ ikke er muligt for vandløbsmyndigheden – i dette tilfælde Ringsted Kommune – at dokumentere overholdelsen af sin pligt til at foretage vedligeholdelse af vandløbet efter vandløbslovens § 31.

Retten finder, at det må være en nødvendigt konsekvens heraf, at det uden et sådant gyldigt regulativ for et vandløb i hvert fald under de foreliggende omstændigheder heller ikke har været muligt for Ringsted Kommune at meddele påbud om udførelse af manglende vedligeholdelsesarbejder eller påse overholdelsen heraf efter vandløbslovens § 54.

Efter indholdet af Miljø- og Fødevareklagenævnets begrundelse for afgørelsen af 3. januar 2024, finder retten herefter ikke grundlag for at fastslå, at nævnet generelt eller konkret har taget stilling til, at Ringsted Kommune ikke kan fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å, eller at kommunen ikke er forpligtet til at fastsætte et sådant vedligeholdelsesbehov. Tværtimod henstillede nævnet, at kommunen ændrede regulativet og dermed bragte forholdene i overensstemmelse med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

Da A og B i øvrigt fik medhold i deres klage, finder retten, at de herefter ikke har en konkret og aktuel retlig interesse i prøvelse i anerkendelsespåstanden eller den subsidiaire påstand om hjemvisning til fornyet behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet, da prøvelse af disse påstande ikke har betydning for parternes indbyrdes retsstilling.

Denne vurdering støttes til dels også af de omstændigheder, at Ringsted Kommune den 19. juni 2024 har vedtog nye vandløbsregulativer for Ringsted Å, hvilken vedtagelse blandt andre A og B har påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som fortsat behandler sagen.

Det kan ved afgørelsen i sagen herefter ikke tillægges betydning, at det er det vandløbsregulativ, der var gældende på tidspunktet for Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse den 3. januar 2024, som fortsat er gældende.

Ringsted Kommunes adgang og pligt til at fastsætte vedligeholdelsesbehovet for Ringsted Å og påse, at der udføres manglende vedligeholdelsesarbejder, følger direkte af blandt andet de ovennævnte bestemmelser i vandløbsloven, og det påhviler Ankestyrelsen at påse, at kommunen overholder sine forpligtelser efter loven, jf. kommunestyrelseslovens § 47, stk. 1.

På denne baggrund, og da Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke i øvrigt har kompetence til pålægge Ringsted Kommune at udstede et vandløbsregulativ for Ringsted Å, finder retten, at nævnet ikke i den foreliggende situation er rette sagvolder.

Derfor tages Miljø- og Fødevareklagenævnets påstande om afvisning og frifindelse til følge, som anført nedenfor.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 62.500 kr. inklusive moms. Miljø- og Fødevareklagenævnet er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

A og B's principale
anerkendelsespåstands første led og deres subsidiære hjemvisningspåstand
afvises.

I øvrigt frifindes Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Org1 skal til Miljø- og Fødevareklagenævnet betale sagsomkostninger med 62.500 kr.

Beløbet skal betales inden 14 dage og bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.